

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 10.

Lýsingaprísur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 10. mars 1945.

Bladid verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

19. árg.

Til Føroya fiskimenn.

Sum flestu fiskimonnum kunnugt hava síðan november 1944 farið fram ráðagerðir millum fiskimannafelagini og reiðarafelagið um eina kontrakt til snæriskiskap, tá veðan verður seld sum ísfiskur til Skotland. Ikki kundu partarnir koma til nakran sáttmála sínámillum, so fór málið fyri semingsmannin. Tá tað heldur ikki eydnadist honum at fáa partarnar samdar, fór málið sambært galdandi lóg fyri gerðadómin.

I gerðadómsnevndina vóru valdir: Løgtingsrevisor Gunnar Winther, fyri Føroya Fiskimannafelag, lögtingsmaður J. P. Øregaard fyri Føroya Arbeðarafelag, heilsølu- maður Poul Hansen fyri Færøernes Købmændsforening og stjóri Z. Nielsen fyri Færøernes Rederi- forening. Til formann valdu teir sorinskrivarafulltrúa K. T. Andreasen. Henda dómsnevnd helt sin fyrsta fund 22. februar 1945 har partarnir møttu til skrivliga og munnliga at verja hvør sine støðu. Fyri reiðarafelagið møtti S. P. Petersen, Fuglafríði og fulltrúi Peter Egholm, Tórshavn. Fyri fiski- mannafelagið møtti felagsformaður Dánial Klein einsamallur. Reiðara- felagið setti fram og vardi eina nettokonstrakt við 44% til manningina, Fiskimannafelagið setti fram og vardi eina bruttokonstrakt við 37½% til manningina. Dóms- nevndin var ikki liðug at geva endaligt kennili í málinum fyrr enn 25. februar, og partarnir møttu tveir ferðir fyri nevndini, so vit hava loyvi til at atla, at har hava verið harðir dráttir.

28. februar fingi vit kennili og hina tildømdu kontraktina sendandi. Vit loyva okkum her fyr- bils at gera ein úrdrátt úr henni av tí, sum mest umræður at vita hjá fiskimonnum. Seinni verður kontraktin prentað í heild síni.

§ 3

Mandskabet er pligtigt at del- tage i alt Skibsarbejde og i Ar- bejde med Lastning og Losning af Fisk, Is og Proviant m. v.

§ 5

Ved Turens Begyndelse og Af- slutning afhentes og afsættes Rede- riet Mandskabet paa Færøerne...

§ 8

Besætningens (heri indbefattet alle, der fisker.....) Andel fast- sættes saaledes:

Af Salgsummen fradrages som Fællesudgifter,

- alle Udgifter paa Salgstedet,
- Proviant, Is, Kul, Olie, Agn (Sild og Amunition), Vanlukku- tryggin, al Assurance (dog saa- ledes, at en enkelt Tur med Hensyn til den ordinære Sø- forsikring af Skib højest kan belastes med 25 % af Assurance præmien), Havneafgifter paa Færøerne og Omkostninger ved Anløb af Island, Proviant, Kul, Olie og Agn noteres til Ind- købspris, dog at Proviant, der leveres af Rederen paa Færøerne beregnes højest til Detailpris med Fradrag af 15 %.
- Tilfælde af at Lasten bliver suppleret med købt Fisk, fra- drages Købesummen og alle Omkostninger hermed af Salg- summen.

Af Resten erholder Mandskabet

- følgende Andele:
Saafremt Bruttosalgset udgør under 1700 £ 48 %.
- Saafremt Bruttosalgset udgør fra 1700 £ indtil 2500 £ 49 %.
- Saafremt Bruttosalgset udgør fra 2500 £ ind- til 3000 £ 50 %.
- Saafremt Brutto- salget udgør 3000 £ og derover 51 %.

§ 10

Kokkens Hyre fastsættes til 150 Kroner pr. Maaned som Grundløn + Dyrtidstillæg efter Pristallet. I Tilfælde af, at hans Maanedshyre + Dyrtidstillæg samt eventuelt Fiskepaat udgør mindre end en Fiskers Gennemsnitspart, vil han være af afregne med Gennem- snitsparten.....
..... Kokken kan deltage i Fiskeriet, naar Besætningen tillader det for hver enkelt Tur.

§ 13

Rederiet tilstiller Mandskabet Regnskab og Afregning senest 4 Uger efter at Salg har fundet Sted.

Det paahviler endvidere Rederiet at indsende Regnskab specificeret i Overensstemmelse med Reglerne i § 8 saavel til Føroya Fiskimanna- felag som til Færøernes Rederi- forening og Føroya Motorpassara- felag inden samme Frist.

Hetta eru høvuðspunktini í hin- ari dømdu kontraktini, og við ein- ari solumm uppi 3000 £ á 22,20 javnt við 66.600 kr. og frá- dráttirnir vegandi um 23000 kr. skuldu mannpartarnir til 10

SOCIALA FRAMGONGDIN Í NEW ZEALANDI,

HAR JAVNAÐARMENN HAVA SITID VIÐ
RÆÐINUM SÍÐANI 1935.

(Framhald).

Húsaviðurskipti.

Arbeðarastjórnin hevur orku- mikið riggað húsaviðurskiptini til. Longu í 1937 var stjórnin farin undir beinleiðis húsabygging og var komin væl áleiðis, áðrenn kriggið brast á.

Væl er alt stórtøkarni í einum so stórum landi, men vert kann vera at nevna, at í 1644 vóru 16.458 hús gjerd liðug, meðan 2877 vóru í gerð, og eini 40.000 grundstykki vóru keypt.

Aftaná kriggið verður sjálvandi hildið áfram við hesi byggætlan, hóast roknað verður við, at privat- menn eisini vilja byggja í stóran mun.

Húsaleiguhjálpi.

Fyri at hjálpa fleiri stórum húskjum, hevur stjórnin keypt og gjørt tøk serlig hús til hampuliga leigu.

Eftir teirri sosialu trygdarlógini kunnu fólk við smáum inntøkum fáa figgjarhjálpi, um tey hava børn at uppihalda. Hetta kann verða latið sum húsaleiguhjálpi.

Onnur treingjandi húski kunnu eisini fáa hjálpi eftir serligum reglum.

Peningastuðlan undir húsabygging.

Arbeðarapolitikkurin við at skapa nýggjan pening um hendi — við stats veð — til peningaliga at stuðla undir húsabygging hevur vist seg at eydnast sera væl og hevur týðiliga sýnt sunnleikan í javnaðarmanna figgjarpolitikki.

I 1936 kunngjórði ríkisstjórnin, at hon ætlaði at seta tøkani £ 5000.000 í nýggjum peningi til húsabygging.

Hesin peningur var uppá borg frá Tiltaksbankanum og kundi á ongan hátt verða latin ella læntur av øðrum peningastøðum.

Hesin politikkur ferðir til, at byggingevndin fekk nýttuna av teirri ógvuliga lágu rentu av tí

mans verið okkurt um tað sama, sum eftiri einari bruttokonstrakt við 37½% til manningina. Fyri teir ringu túsarnar verður hon sjálv- sagt verri; men fyri stak góðar túsar verður hon væl betri.

Stjórn Føroya Fiskimannafelags.

innsetta peningi. Rentan varð sett til 1 pct. av teim fyrstu £ 5000.000 og 1½ pct. fyri tað, sum kom at verða meira.

Stjórnarinnar væleydnaða tóka av og arbeiði við húsabygging pen- ingi hevur vakt áhuga millum allar byggieksperter og peningakønar menn um allan heimin.

Til 31. mars 1944 var hitt sam- laða útlægg við húsabygging komið til £ 23.285.000, heri er kostnað- urin til 40.000 byggigrundir. Lið- ugt bygd og latin til brúks eru 16.458 hús.

Hugskot

I
Vit hava í øll hesi bardagaár mest sum verið útistongdir fra út- heiminum.

Hesar umstøður hava millum annað voldað, at vit hava havt ov- nógv høvi til at bita merki í okk- ara egnu viðurskiptir, uttan sam- stundis at hava havt høvi til at máta hesi viðurskiptir við útheim- ligu utvikling, sum fer fram.

Hetta hevur ført bæði gott og ilt við sær. Vit eru komnir ov- langt í summum føri og ovstutt í summum.

Eitt tað mesta, vit eru komnir ovlangt úti, er innanhýsis klandur og mannminkandi niðurbrotan av okkum sjálvum. Tað er torført at vera Føroyingur í dag. Tann generation, sum gekk undan okkum, hevur neyvan verið so sundurslitin sínámillum av spurninginum um at kenna seg sjálvan sum Føroying — sum vit, sum nú standa í besta blóma, sum hava ábyrgdina av at liva livið rætt og virka í okkara samfelag til bata fyri tey, ið eru farin undan okkum, og sum nú eru móð í samfelagsins tænastu — og til frama fyri tey, sum koma aftaná okkum, og í hvørjum vit liva viðari.

Ein kann ikki lata vera at hugsa um, hvussu blóðskeivt tað er, at okkara ungdomur nettupp í hesum bardagaárum, hvari vit hava verið fyruttan samband við útheimin — einans, sum ágóða gjøgnum lesnað, hevur fingið eina mynd av sundur- spjandað illgitan og agitátion av okkum sjálvum og móti okkum sjálvum. Tað sýnist sum øll orka verður lægd í fyrst og síðst — at sá mistreysti til okkum sjálvar sum Føroyingar.

Ein flokkur sum t. d. Fólka- flokkurin, sum skiltar við at hava